

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

براساس نامه شماره ۳۱/۳/۱۱۰۱۶۹ مورخ ۹۲/۷/۱۶ مدیر کل محترم دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی امور پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نام مجله یافته های نو در روان شناسی که براساس رای هشتاد و یکمین و هشتاد و دومین جلسه کمیسیون بررسی و تأیید مجلات علمی دانشگاه آزاد اسلامی مورخ ۹۰/۴/۱۶ و براساس مجوز شماره ۸۷/۲۵۴۳۳۹ مورخ ۹۰/۷/۱۶ سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی حائز امتیاز علمی پژوهشی گردیده بود به مجله روان شناسی اجتماعی تغییر یافته است.

- ۱- مقاله قبلا در نشریه دیگری چاپ نشده باشد.
 ۲- مقاله در زمینه روان شناسی اجتماعی، بر اساس محورهای ذیل و برگرفته از یافته های پژوهشی باشد.

محورهای مجله روان شناسی اجتماعی شامل موارد زیر می باشد:
 خانواده دین صنعت و جامعه نگرش ها، ارزش ها و شناخت همنوایی تبلیغات و شایعه رهبری و مدیریت جرم و بزه فرهنگ، محیط و اجتماع انسان، تکنولوژی و خلاقیت مهارت های اجتماعی و آموزش

- ۳- مقاله بر اساس ضوابط زیر تنظیم شود:
- ◆ **نام نویسنده یا نویسندگان** همراه با مشخصات هویتی، علمی و حرفه ای ذکر شده باشد.
 - ◆ **چکیده** به دو زبان فارسی و انگلیسی در یک پارگراف با افعال گذشته شامل موضوع، هدف، نمونه، ابزار یافته های پژوهش، و نتیجه نهایی باشد و برای هر کدام یک صفحه ضمیمه شده باشد.
 - ◆ **کلیدواژگان** به دو صورت فارسی و انگلیسی، متناسب با عنوان مقاله در پایین چکیده ها نوشته شود.
 - ◆ **مقدمه:** در مقدمه مبانی نظری، پیشینه، هدف(ها)، پرسش(ها)، و فرضیه (ها)ی پژوهش (در صورت لزوم) ذکر شده باشد.
 - ◆ **روش:** در روش جامعه آماری، گروه نمونه مورد مطالعه، روش نمونه برداری، طرح پژوهشی ابزار پژوهش با ذکر قابلیت اعتبار و پایایی آن و روش های تجزیه و تحلیل داده ها ارائه شده باشد.
 - ◆ **نتایج:** در نتایج یافته های، ماری، جدول ها به شکل دانشگاهی به طوری که (شماره و عنوان در بالای آن) و نمودارها(شماره و عنوان در زیر آن) درج شده باشد.
 - ◆ **بحث و نتیجه گیری:** نتیجه گیری، ترکیب و پیوند یافته های پژوهش با پیشینه پژوهشی و توضیح علل احتمالی تناقض ها ذکر شود.
 - ◆ **منابع(شامل فارسی و لاتین):** تنها منابعی ذکر شوند که در متن مقاله از آن ها استفاده شده باشد. در تنظیم منابع ترتیب زیر رعایت شود:
 - **برای کتاب:** نام خانوادگی، نام نویسنده(نویسندگان)، سال انتشار، عنوان کتاب، محل چاپ و نشر.
 - **برای مقاله:** نام خانوادگی، نام نویسنده(نویسندگان)، سال انتشار، عنوان مقاله، نام نشریه ای که مقاله در آن به چاپ رسیده است، شماره دوره نشریه و شماره صفحه های مقاله.
 - **برای پایگاه اینترنتی:** نام خانوادگی، نام نویسنده(نویسندگان)، سال انتشار، عنوان مقاله، تاریخ بازدید به روز و ماه و سال و نشانی.
 - ۴- حداکثر حجم مقاله بیست صفحه A4 باشد.
 - ۵- مقاله در سه نسخه تایپ شده و همراه با نشانی های ارتباطی(منزل، محل کار و...) ارسال شود.
 - ۶- مقاله های رسیده پس فرستاده نمی شود.
 - ۷- فصل نامه در رد یا اصلاح یا ویرایش مقاله آزاد است.
 - ۸- اصطلاح های علمی و اسامی خاص مقاله یکسان سازی شود.
 - ۹- مسئولیت محتوای علمی مقاله ها با نویسنده آن است.

فهرست مندرجات

- نقش خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه ریزی در پیش بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه های استان
مازندران
مریم یساری، سیده زهرا حسینی درونکلایی، فاطمه طاهری ۹-۱۱
- نقش حمایت اجتماعی، سلامت معنوی و سواد سلامت در پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان
حسن بروکی میلان، علی شاکر دولق، علی خادمی ۲۰-۱۱
- اثر بخشی مدل تلفیقی رویکرد هیجان مدار و مدل گاتمن بر خودتنظیمی عاطفی و خودشناسی انسجامی در زوجین با روابط آشفته زناشویی
غلامرضا ثناگوی محرر، المیرا خلیل زاده کلاگر، آرام پزشکی آلمانی، محمدرضا باقری ۳۰-۲۱
- اثر بخشی مشاوره گروهی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر پیروی از درمان زنان دچار سرطان پستان
سکینه زمانیان، جعفر بوالهروی، عصمت دانش، حسن احدی، شهربانو فهاری ۴۴-۳۱
- مدل بایی تحول مثبت نوجوانی بر اساس خودتنظیمی، شایستگی اجتماعی و پیوند والدینی
سمیه دولتی، رویا کوچک انتظار، زهره صادقی افجه ۵۷-۴۵
- رابطه بهزیستی ذهنی، مهارت های فراشناختی و تحمل ابهام با خلاقیت در دانشجویان دانشگاه آزاد اهواز
نجمه فرهادی بیرگانی، علیرضا حیدری ۷۰-۵۹
- تأثیر شاخص توده بدنی، مصرف دخانیات و مصرف الکل بر سالمندی موفق با میانجی گری کیفیت زندگی در سالمندان مبتلا به دیابت نوع دو
مهین اکسیر، زهره رئیسی، حسینعلی مهربانی، محمد سلطانی زاده ۸۶-۷۱
- مقایسه اثر بخشی آموزش مهارت های اجتماعی و مدیریت خود به مربیان و والدین کودکان پیش دبستانی بر نظریه ذهن آنان
مریم سلیمانی حمیدی نژاد، زهره موسی زاده، خدیجه ابوالمعالی الحسینی، عبدالحسن فرهنگی ۱۰۰-۸۷

- اثربخشی رویکرد واقعیت‌درمانی گروهی بر ارتقای مسئولیت‌پذیری و تاب‌آوری در دانش‌آموزان مقطع متوسطه
زینت سلطانی، بهزاد متین‌فر، مهسا بشار، علیرضا ختانی ۱۱۲-۱۰۱
- اثربخشی آموزش غنی‌سازی زندگی زناشویی مبتنی بر رویکرد هیجان‌محور بر سلامت اجتماعی و کاهش تعارضات زناشویی
زوجین متقاضی طلاق مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر بوشهر
سناره محنایی، صدیقه گلکام، سودابه سرخوش، رضا فراشبندی، نازنین خوشبخت ۱۲۴-۱۱۳
- مقایسه حقوق شهروندی براساس اندیشه‌های حسن زاده آملی و سیدحسین نصر
محمدجواد عساری، جهانبخش رحمانی، سیدحسین واعظی، زهره سعادت‌مند ۱۴۴-۱۲۵
- طراحی و تبیین مدل تاب‌آوری روان‌شناختی با تعلق آموزشی از طریق سازگاری اجتماعی و تحصیلی در دانش‌آموزان
متوسطه دوم شهرستان بندرلنگه
رئیس حسن رئیس‌سعیدی، علی دلاور، اقبال زارعی، فریبرز درتاج ۱۵۶-۱۴۵
- ارائه مدل ساختاری خودناتوان‌سازی بر اساس چشم‌انداز زمان، باورهای هوشی و سبک فرزندپروری ادراک شده با میانجی‌گری
خودکارآمدی تحصیلی در دانش‌آموزان
فاطمه مقصدلونزاد، مجید صفاری‌نیا، علی شیرافکن کوپکن ۱۷۵-۱۵۷
- مقایسه اثربخشی امید‌درمانی و روان‌درمانی شناختی رفتاری بر اضطراب و خشم نوجوانان
مهشید خلیلی‌دوآبی، کوروش گودرزی، جواد کریمی، مهدی روزبهانی ۱۸۸-۱۷۷
- پیش‌بینی مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس یادگیری سازمانی و مدیریت کلاس در معلمان مقطع متوسطه
ابوطالب سعادت‌شامیر، علیرضا عظیمی‌فر، یاسمین زینب زحمتک ۱۹۸-۱۸۹
- نقش مهارت‌های حل‌مسئله اجتماعی و مدیریت کلاس در پیش‌بینی فرسودگی شغلی معلمان مدارس متوسطه استان خراسان شمالی
مهناز سیلانه، کیومرث نیازآذری، نگین جباری ۲۰۷-۱۹۹
- مدل‌یابی اعتماد اجتماعی بر اساس هوش اجتماعی، هویت اجتماعی و انزوای اجتماعی در دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر تهران
زهره فلاحی، رویا کوچک‌انظار، زهره صادقی افجه ۲۱۹-۲۰۹
- نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی و الگوهای تعاملی معلمان با دانش‌آموزان در پیش‌بینی راهبردهای یادگیری دانش‌آموزان
دوره دوم متوسطه
مریم قلی‌پور، وحید فلاح، سیده عصمت رسولی ۲۲۹-۲۲۱
- پیش‌بینی بالندگی اجتماعی بر اساس اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت‌علمی
سیدتعمت‌اله کمالی‌کار سالاری، فرشیده ضامنی ۲۳۹-۲۳۱
- اثربخشی آموزش پیش‌از ازدواج مبتنی بر برنامه آگاهی و انتخاب‌های میان‌فردی بر باورهای ارتباطی ناکارآمد زوجین در
آستانه ازدواج دچار تعارض
بنفشه نظری ۲۴۹-۲۴۱
- مقایسه گونه‌شناسی خانواده در مدل فرایند و محتوا در خانواده‌های با تاب‌آوری بالا و پایین
فاطمه دارنجانی شیرازی، نادره سهرابی، محبوبه چین‌آوه ۲۶۲-۲۵۱
- تدوین مدل علی رضایت تحصیلی بر اساس خود‌باوری تحصیلی و خوش‌بینی تحصیلی با میانجی‌گری راهبردهای فراشناختی
و اثربخشی آن بر خود‌شکوفایی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره اول متوسطه شهر همدان
غلامرضا ابراهیم‌زاده، هوشنگ جدیدی، یحیی یاراحمدی، امید مرادی ۲۷۹-۲۶۳
- تأثیر توانمندسازی بر اساس مهارت‌های زندگی بر خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی در میان نوجوانان استفاده‌افراطی از شبکه‌های اجتماعی
موسی ریگی‌کوتاه، ولی مهدی‌نژاد، محمود شیرازی ۲۹۳-۲۸۱
- اثربخشی درمان گروهی وجودی بر تجربه و ادراک رنج، تنظیم هیجان و شادکامی در بیماران میگرنی
خاتون باباحسنی، ناصر امینی، عبدالله شفیع‌آبادی، عزت‌دیره ۳۰۹-۲۹۵

نقش خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران

مریم بيساری^۱

سبیده زهرا حسینی درونکلایی^{۲*}

فاطمه طاهری^۳

چکیده

هدف مطالعه حاضر تعیین نقش خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران بود. در یک پژوهش همبستگی از میان کارکنان مراکز رشد دانشگاه‌های استان مازندران در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بر اساس فرمول کوکران تعداد ۲۴۶ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش پرسشنامه‌های خلاقیت (تورنس، ۱۹۷۴)، خودکارآمدی اجتماعی (اسمیت و بتز، ۲۰۰۰)، برنامه‌ریزی محقق‌ساخته و خودکارآمدی کارآفرینی (نکتیوک و همکاران، ۲۰۱۰) بودند. داده‌ها پس از جمع‌آوری با پرسشنامه‌های فوق و ورود به نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند. نتایج ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد که خلاقیت ($r=0/352$)، خودکارآمدی اجتماعی ($r=0/377$) و برنامه‌ریزی ($r=0/220$) با خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران رابطه مثبت و معنادار داشتند. همچنین، نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان نشان داد که متغیرهای خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی توانستند ۳۰/۲ درصد از تغییرات خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران را پیش‌بینی کنند که سهم خودکارآمدی اجتماعی بیشتر از سایر متغیرها بود ($P<0/01$). نتایج نشان‌دهنده نقش موثر خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران بود. بنابراین، برای بهبود خودکارآمدی کارآفرینی می‌توان میزان خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در آنان را افزایش داد.

واژه‌های کلیدی: خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی، برنامه‌ریزی، خودکارآمدی کارآفرینی

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزشی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

۲. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران (نویسنده مسئول) s:zahra.hoseini61@gmail.com

۳. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران

مقدمه

کارآفرین موتور حرکت توسعه پایدار است و کارآفرینی^۱ فرایند انتقال از ایده نوآورانه به کسب‌وکار و از کسب‌وکار به خلق ارزش می‌باشد که نقش موثری در رشد و توسعه و کاهش مشکلات جوامع دارد (کریتنندن، کریتنندن و آجان^۲، ۲۰۱۹). بیش از نیم قرن است که کارآفرینی به‌عنوان یک حوزه علمی مورد توجه دانشگاه‌های معتبر دنیا قرار گرفته و سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان سازمان‌ها و نهادهای مختلف همواره به دنبال افزایش آن بودند (مارشال، میک، سواب و مارکین^۳، ۲۰۲۰). کارآفرین یک فرد صاحب فکر و ابتکار است که همراه با خلاقیت، هوش، تفکر، ریسک‌پذیری، وسعت دید اقدام به ایجاد فرصت‌های طلایی می‌کند (ستیاوان^۴، ۲۰۱۴). نظریه‌پردازان کارآفرینی معتقدند که خودکارآمدی نقش مهمی در شکل‌گیری کارآفرینی دارد و خودکارآمدی کارآفرینی^۵ به معنای باور و ادراک فرد درباره توانایی خود جهت کارآفرین شدن و باور به انجام موفق نقش‌ها و وظایف کارآفرینی است (تو، مارتینز، اریو-بلات و چیو^۶، ۲۰۲۰). به عبارت دیگر، این سازه بر میزان باور فرد درباره اینکه می‌تواند کسب‌وکار جدید را با موفقیت راه‌اندازی کند و ادامه دهد، دلالت دارد (نیومن، ابسچونکا، شوارز، کوهن و نیلسن^۷، ۲۰۱۸). خودکارآمدی کارآفرینانه همزمان تعامل پویا بین فرد و محیط را با تشریح اینکه فرایندهای شناختی، انگیزشی و عاطفی تا چه اندازه در تصمیم یک فرد برای شروع فعالیت‌های کارآفرینانه موثر هستند را بررسی و افراد با خودکارآمدی کارآفرینانه بالا محیط کار فرصتی برای رشد و توسعه خود و سازمانشان می‌دانند (دوآن و برنات^۸، ۲۰۱۹).

یکی از عوامل مرتبط با خودکارآمدی کارآفرینی، خلاقیت^۹ است (وی، چن، ژانگ و ژانگ^{۱۰}، ۲۰۲۰). خلاقیت توانایی تولید افکار و ایده‌های جدید یا نوآورانه برای حل مسائل مختلف می‌باشد. در تعریفی دیگر آن را ترکیبی از قدرت ابتکار، انعطاف‌پذیری و حساسیت در برابر نظراتی است که فرد را قادر می‌سازد به نتایج مولدی بیندیشد که حاصل آن رضایت فردی و اجتماعی باشد (ترن، هو، مکنزی و لی^{۱۱}، ۲۰۱۷). خلاقیت فرایندی است که منجر به حل مساله، ایده‌سازی، مفهوم‌سازی، ساختن اشکال هنری، نظریه‌پردازی و تولیدات بدیع و یکتا می‌شود (بروشی-چن و مانسفلد^{۱۲}، ۲۰۲۱). خلاقیت شامل دیدن چیزها به شیوه نو، آموختن از تجارب قبلی و ارتباط دادن این یادگیری به موقعیت‌های تازه، تفکر انعطاف‌پذیر و شکستن محدودیت‌ها، استفاده از روش‌های غیرسنتی برای حل مشکلات، فراتر از اطلاعات گام برداشتن و آفریدن چیزی اصیل و منحصر به فرد است (چانگ و چن^{۱۳}، ۲۰۲۰). نتایج نشان‌دهنده رابطه خلاقیت با خودکارآمدی کارآفرینی بودند. برای مثال وی و همکاران (۲۰۲۰) ضمن

1. entrepreneurial
2. Crittenden, Crittenden & Ajjan
3. Marshall, Meek, Swab & Markin
4. Setiawan
5. entrepreneurial self-efficacy
6. To, Martinez, Orero-Blat & Chau
7. Newman, Obschonka, Schwarz, Cohen & Nielsen
8. Doanh & Bernat
9. creativity
10. Wei, Chen, Zhang & Zhang
11. Tran, Ho, Mackenzie & Le
12. Broshi-Chen & Mansfeld
13. Chang & Chen

پژوهشی به این نتیجه رسیدند که رفتارهای خلاق با خودکارآمدی کارآفرینی رابطه معنادار مثبت داشت. در پژوهشی دیگر نیومن، تسی، شوارز و نیلسن (۲۰۱۸) گزارش کردند که رهبری کارآفرینانه، خودکارآمدی خلاق و رفتارهای خلاق رابطه مثبت و معنادار داشتند. الهیار (۱۳۹۹) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسید که خلاقیت و خودکارآمدی شغلی بر کارآفرینی کارکنان تاثیر معنادار مثبت داشتند. در پژوهشی دیگر نائیجی و ابراهیمی (۱۳۹۶) گزارش کردند که خلاقیت و هوشیاری کارآفرینانه بر کارآفرینی تاثیر مثبت و معنادار داشت.

یکی دیگر از عوامل مرتبط با خودکارآمدی کارآفرینی، خودکارآمدی اجتماعی^۱ است (غیائی، ۱۳۹۵) که توانایی ادراک شده فرد جهت انجام رفتارهای معین در موقعیت‌های خاص را نشان می‌دهد و نقش تعیین‌کننده‌ای در رفتار افراد نسبت به موقعیت‌ها دارد (کاهی و لی^۲، ۲۰۱۹). خودکارآمدی اجتماعی به‌عنوان یکی از ابعاد خودکارآمدی به معنای قضاوت و ارزیابی افراد از توانایی‌های خود جهت حفظ و برقراری روابط بین‌فردی است (گریو، ویتوین، تولان و جاکوبسون^۳، ۲۰۱۴). این سازه شامل رفتارهایی از قبیل گفت‌وگوی میان‌فردی سازگارانه، ملاقات با افراد جدید، نمایش سالم در موقعیت‌های اجتماعی، ترویج روابط عاطفی، گسترش دوستی‌ها و اثرگذاری متقابل در محیط‌های گروهی می‌باشد (کانکایا، دانگ و لیو^۴، ۲۰۱۷). نتایج نشان‌دهنده رابطه خودکارآمدی اجتماعی با خودکارآمدی کارآفرینی بودند. برای مثال ایماکوپولوس، هرناوندز و میگوئل^۵ (۲۰۱۹) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هنجارهای اجتماعی و خودکارآمدی کارآفرینی رابطه مثبت و معنادار داشتند. در پژوهشی دیگر کوناکلی^۶ (۲۰۱۵) گزارش کردند که خودکارآمدی و کارآفرینی اجتماعی رابطه معنادار داشتند. غیائی (۱۳۹۵) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسید که باور به خودکارآمدی، نگرش کارآفرینانه و قصد کارآفرینی رابطه مثبت و معنادار داشتند. در پژوهشی دیگر کاوه پیشه (۱۳۹۳) گزارش کرد که خودکارآمدی و یادگیری اجتماعی با کارآفرینی رابطه معنادار مثبت داشت.

یکی دیگر از عوامل مرتبط با خودکارآمدی کارآفرینی، برنامه‌ریزی^۷ است (اسلام‌پناه، مشایخ و عباسی، ۱۳۹۵). در دنیای رقابتی امروز که شاهد تغییر و تحولات زیادی در زمینه‌های مختلف هستیم، افراد باید برای کسب موفقیت در این دنیای رقابتی برنامه‌ریزی مناسبی داشته باشند (وو، هوانگ، زنگ و فان^۸، ۲۰۲۱). برنامه‌ریزی به‌عنوان یکی از مولفه‌های راهبردهای فراشناختی با تاثیر بر مدیریت زمان و مکان مطالعه، سرعت یادگیری، انتخاب روش‌ها، ابزارها و شیوه‌های مناسب یادگیری نقش موثری در موفقیت تحصیلی و شغلی دارد (سادهو و کونار^۹، ۲۰۱۷). پژوهش‌های اندکی درباره برنامه‌ریزی با خودکارآمدی کارآفرینی بودند. برای مثال اسلام‌پناه و همکاران (۱۳۹۵) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هوش سازمانی، برنامه‌ریزی استراتژیک و کارآفرینی رابطه مثبت و معنادار داشتند. در دهه‌های اخیر یکی از چالش‌های اصلی برای نیروی انسانی تحصیل کرده در رشته‌های دانشگاهی،

1. social self-efficacy
2. Kahai & Lei
3. Grieve, Witteveen, Tolan & Jacobson
4. Cankaya, Dong & Liew
5. Asimakopoulos, Hernandez & Miguel
6. Konakli
7. planning
8. Wu, Huang, Zeng & Fan
9. Sadhu & Konar

مبحث کارآفرینی و کاهش بیکاری است و برای داشتن ویژگی کارآفرینی و بروز آن ابتدا باید باور به کارآمدی در زمینه کارآفرینی (خودکارآمدی کارآفرینی) داشت. خودکارآمدی کارآفرینی نقش موثری در بروز کارآفرینی دارد و برای بهبود آن ابتدا باید عوامل مرتبط با آن را شناخت که از جمله عوامل مرتبط با آن می‌توان به خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی اشاره کرد که پژوهش‌های بسیار اندکی درباره رابطه آنها با خودکارآمدی کارآفرینی انجام شده است. در نتیجه، هدف مطالعه حاضر تعیین نقش خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران بود.

روش پژوهش

این مطالعه از نوع همبستگی بود که در آن جامعه پژوهش همه کارکنان مراکز رشد دانشگاه‌های استان مازندران در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ به تعداد ۶۸۱ نفر بودند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد که با توجه به حجم جامعه، حجم نمونه ۲۴۶ نفر محاسبه شد که این تعداد با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری پس از تهیه لیست همه مراکز رشد دانشگاه‌های استان مازندران برخی مراکز رشد به روش تصادفی انتخاب و همه کارکنان آن مراکز به‌عنوان نمونه انتخاب شدند و پس از بیان اهمیت و ضرورت پژوهش، موافقت آنها جهت شرکت در پژوهش جلب و آنان به پرسشنامه‌های خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی، برنامه‌ریزی و خودکارآمدی کارآفرینی پاسخ دادند.

پرسشنامه خلاقیت: این پرسشنامه توسط تورنس^۱ در سال ۱۹۷۴ طراحی و دارای ۶۰ آیتم است که با استفاده از مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت از صفر تا سه نمره‌گذاری می‌شود. نمره ابزار با مجموع نمره آیتم‌ها محاسبه و دامنه نمرات بین صفر تا ۱۸۰ و نمره بیشتر به معنای خلاقیت بالاتر است. تورنس (۱۹۷۴) پایایی ابزار را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ گزارش کردند. در ایران، بنیسی (۱۳۹۷) مقدار پایایی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵ گزارش کرد. در پژوهش حاضر پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ محاسبه شد.

پرسشنامه خودکارآمدی اجتماعی: این پرسشنامه توسط اسمیت و بتز^۲ در سال ۲۰۰۰ طراحی و دارای ۲۵ آیتم است که ۳ گویه آن به دلیل عدم تطابق فرهنگی حذف (آیتم‌ها مربوط به قرار با جنس مخالف و شرکت در مهمانی رقص بودند) و این آیتم‌ها با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از یک تا پنج نمره‌گذاری می‌شود. نمره ابزار با مجموع نمره آیتم‌ها محاسبه و دامنه نمرات بین ۲۲ تا ۱۱۰ و نمره بیشتر به معنای خودکارآمدی اجتماعی بالاتر است. اسمیت و بتز (۲۰۰۰) روایی همگرایی ابزار را با ابزارهای مشابه تایید و پایایی آن را با روش‌های آلفای کرونباخ ۰/۹۴ و بازآزمایی سه هفته‌ای ۰/۸۲ گزارش کردند. در ایران، زارع، لطیفیان و فولادچنگ (۱۳۹۲) مقدار پایایی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۴ گزارش کردند. در پژوهش حاضر پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ محاسبه شد.

پرسشنامه برنامه‌ریزی: این پرسشنامه توسط محققان طراحی و دارای ۱۵ آیتم است که با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از یک تا پنج نمره‌گذاری می‌شود. نمره ابزار با مجموع نمره آیتم‌ها محاسبه و دامنه نمرات بین ۱۵ تا ۷۵ و نمره بیشتر به معنای برنامه‌ریزی بالاتر است. روایی صوری و محتوایی

1. Torrance
2. Smith & Betz

این ابزار توسط ۲۰ نفر از خبرگان دانشگاهی تایید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ محاسبه شد. پرسشنامه خودکارآمدی کارآفرینی: این پرسشنامه توسط نکتیوک، کارابی و گولوس^۱ در سال ۲۰۱۰ طراحی و دارای ۳۳ آیتم است که با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از یک تا پنج نمره‌گذاری می‌شود. نمره ابزار با مجموع نمره آیتم‌ها محاسبه و دامنه نمرات بین ۳۳ تا ۱۶۵ و نمره بیشتر به معنای خودکارآمدی کارآفرینی بالاتر است. نکتیوک و همکاران (۲۰۱۰) روایی سازه ابزار را با روش تحلیل عاملی تاییدی، تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش کردند. در ایران، رضائی (۱۳۹۸) مقدار پایایی را با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ گزارش کرد. در پژوهش حاضر پایایی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ محاسبه شد.

داده‌ها پس از جمع‌آوری با پرسشنامه‌های فوق و ورود به نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در سطح معناداری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

یافته‌های پژوهش

آزمودنی‌ها ۲۴۶ نفر بودند؛ به طوری که در این پژوهش ۱۶۸ نفر معادل ۷۱/۷۹ درصد مرد و ۷۸ نفر معادل ۳۱/۷۱ درصد زن شرکت داشتند و تحصیلات ۲۱۷ نفر آنها معادل ۸۸/۲۱ درصد کارشناسی و ۱۱/۷۹ درصد کارشناسی ارشد بود. نتایج میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی خلایقیت، خودکارآمدی اجتماعی، برنامه‌ریزی و خودکارآمدی کارآفرینی در جدول ۱ گزارش شد.

جدول ۱. نتایج میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی خلایقیت، خودکارآمدی، برنامه‌ریزی و خودکارآمدی کارآفرینی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴
۱. خلایقیت	۱۱۷/۳۵	۱۴/۹۴	۱			
۲. خودکارآمدی اجتماعی	۶۸/۸۳	۶/۸۱	۰/۲۱۹**	۱		
۳. برنامه‌ریزی	۴۱/۱۲	۳/۶۰	۰/۳۱۸**	۰/۲۸۶**	۱	
۴. خودکارآمدی کارآفرینی	۱۰۷/۴۹	۱۳/۷۶	۰/۳۵۲**	۰/۳۷۷**	۰/۲۲۰**	۱

نتایج ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد که خلایقیت ($r=0/352$)، خودکارآمدی اجتماعی ($r=0/377$) و برنامه‌ریزی ($r=0/220$) با خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران رابطه مثبت و معنادار داشتند ($P<0/01$) (جدول ۱). بر اساس مقادیر آزمون کولموگروف-اسمیرنوف فرض نرمالیتی به دلیل بزرگ‌تر بودن مقدار معناداری از ۰/۰۵ تایید و بر اساس مقادیر عامل تورم واریانس برای متغیرهای پیش‌بین و مقدار دوربین واتسون به ترتیب فرض‌های هم‌خطی چندگانه و همبستگی باقیمانده‌ها به ترتیب به دلیل کوچک‌تر بودن از مقدار ۱۰ و در دامنه ۱/۵ تا ۲/۵ رد شدند. پس، استفاده از روش تحلیل رگرسیون مجاز است. نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی بر اساس خلایقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در جدول ۲ گزارش شد.

1. Naktiyok, Karabey & Gulluce

جدول ۲. نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی بر اساس خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی

متغیرها	R	R ^۲	df۱	df۱	مقدار F	معناداری	Beta	معناداری
خلاقیت	۰/۵۵۰	۰/۳۰۲	۳	۲۴۲	۲۰/۳۸۱	۰/۰۰۱	۰/۳۷	۰/۰۰۱
خودکارآمدی اجتماعی							۰/۲۸	۰/۰۰۱
برنامه‌ریزی							۰/۱۹	۰/۰۰۵

نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان نشان داد که متغیرهای خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی توانستند ۳۰/۲ درصد از تغییرات خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران را پیش‌بینی کنند که در این پیش‌بینی سهم خودکارآمدی اجتماعی بیشتر از سایر متغیرها بود ($P < ۰/۰۱$) (جدول ۲).

بحث و نتیجه‌گیری

امروزه کارآفرینی یکی از چالش‌های اصلی سازمان‌های مختلف از جمله سازمان‌های آموزشی است که در این زمینه خودکارآمدی کارآفرینی نقش مهمی دارد. در نتیجه، هدف مطالعه حاضر تعیین نقش خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان دانشگاه‌های استان مازندران بود.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که خلاقیت با خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه با نتایج پژوهش‌های وی و همکاران (۲۰۲۰)، نیومن و همکاران (۲۰۱۸)، اله‌یار (۱۳۹۹) و نائیجی و ابراهیمی (۱۳۹۶) همسو بود. کارکنان خلاق معمولاً تفکر قالبی ندارند و هر زمان که ببینند راهبردها و استراتژی‌های آنها برای یادگیری مناسب نیست، سریعاً آنها را تعدیل و در صورت لزوم تغییر می‌دهند و یا حتی گاهی آنها را کنار می‌گذارند و راهبردها و استراتژی‌های کارآمد و کاربردی استفاده می‌کنند. نکته دیگر اینکه کارکنان خلاق در سازماندهی اطلاعات و مدیریت آنها به نحوی خلاقانه عمل می‌نمایند که همه این عوامل می‌توانند از طریق مدیریت و ارتقای دانش، اطلاعات و مهارت‌ها و باور به توانمندی خود در این زمینه‌ها باعث افزایش خودکارآمدی کارآفرینی شوند.

دیگر نتایج مطالعه حاضر نشان داد که خودکارآمدی اجتماعی با خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه با نتایج پژوهش‌های اییماکوپولوس و همکاران (۲۰۱۹)، کوناکلی (۲۰۱۵)، غیائی (۱۳۹۵) و کاوه پیشه (۱۳۹۳) همسو بود. یکی از انواع خودکارآمدی، خودکارآمدی اجتماعی است که برای حضور موفق‌تر در جامعه و داشتن روابط اجتماعی بهینه نیاز مبرمی به ارتقای آن است. کارکنان دارای خودکارآمدی اجتماعی بالا توانایی آغاز کردن رابطه اجتماعی و گسترش دوستی‌های جدید را دارند و چنین افرادی غالباً با سایر کارکنان و مدیران و مسئولان خود رابطه بهینه اجتماعی برقرار می‌سازند و در نتیجه خود را حداقل در زمینه‌های اجتماعی و کاری خود توانمند می‌پندارند. از آنجایی که این پژوهش بر روی کارکنان مراکز رشد انجام شده و آنان با سازمان و افرادی کارآفرین سروکار دارند، لذا می‌توان انتظار داشت که با افزایش قابلیت خودکارآمدی اجتماعی در آنان میزان خودکارآمدی کارآفرینی آنها افزایش یابد.

نتایج دیگر مطالعه حاضر نشان داد که برنامه‌ریزی با خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان رابطه مثبت و معنادار داشت که این نتیجه با نتایج پژوهش اسلام‌پناه و همکاران (۱۳۹۵) همسو بود. امروزه نقش و اهمیت برنامه‌ریزی در همه زمینه‌ها از جمله تحصیلی و شغلی بر کسی پوشیده نیست و در دنیای رقابتی امروز شاهد تغییر و تحولات سریع و زیادی هستیم و افراد برای سازگاری با آنها و کسب موفقیت نیاز به برنامه‌ریزی مناسبی دارند. پس، برنامه‌ریزی می‌تواند نقش موثری در موفقیت و عملکرد تحصیلی و شغلی داشته باشد. در نتیجه، اگر کارکنان مراکز رشد برنامه‌ریزی مناسبی جهت انجام فعالیت‌های شخصی و شغلی خود داشته باشند، بهتر می‌توانند با چالش‌های زندگی و شغلی خود کنار آیند و آنها را به‌طور مناسبی حل نمایند که این امر باور آنها در زمینه توانمندی فائق آمدن بر چالش‌ها افزایش می‌دهد. بنابراین، منطقی به نظر می‌رسد که با افزایش برنامه‌ریزی میزان خودکارآمدی کارآفرینی بیشتر شود. دیگر نتایج مطالعه حاضر نشان داد که خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی نقش معناداری در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان داشتند. هر یک از متغیرهای خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی نقش موثری در سازگاری با محیط کاری و موفقیت شغلی دارد که نتیجه این سازگاری و موفقیت ادراک خود به‌عنوان افرادی توانمند و مستعد در زمینه‌های مختلف از جمله زمینه شغلی است و به اصطلاح این افراد دارای خودکارآمدی بالایی هستند. از آنجایی که جامعه این پژوهش کارکنان مراکز رشد دانشگاه‌ها هستند که با افراد کارآفرین سروکار دارند، لذا این متغیرها (خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی) می‌توانند با هم نقش موثری در پیش‌بینی خودکارآمدی کارآفرینی داشته باشند.

همه پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی هستند که معمولاً بر اساس آنها پیشنهادها و پژوهشی ارائه می‌شود. در مطالعه حاضر با محدودیت‌هایی مانند حجم جامعه نسبتاً محدود (۶۸۱ نفر)، پیشینه پژوهشی اندک درباره رابطه متغیرها و عدم وجود ابزاری استاندارد برای اندازه‌گیری برنامه‌ریزی و استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته مواجه بودیم. با توجه به محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های بعدی جامعه پژوهش بزرگ‌تر در نظر گرفته شود، با توجه به نقش و اهمیت خودکارآمدی کارآفرینی در موفقیت و عملکرد شغلی پژوهش‌های بیشتری درباره روابط متغیرهای مختلف با خودکارآمدی کارآفرینی انجام شود. با توجه به نتایج مطالعه حاضر پیشنهاد می‌شود که از طریق افزایش میزان خلاقیت، خودکارآمدی اجتماعی و برنامه‌ریزی میزان خودکارآمدی کارآفرینی کارکنان را افزایش داد.

منابع

اسلام‌پناه، مهدی؛ مشایخ، علیرضا و عباسی، حیدر. (۱۳۹۵). تاثیر برنامه‌ریزی استراتژیک کیفیت در ارتباط بین هوش سازمانی و کارآفرینی مطالعه موردی: مدارس شهر کرج. نخستین کنفرانس بین‌المللی پارادایم‌های نوین مدیریت هوشمندی تجاری و سازمانی، تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۲۶۰-۲۷۵.

اله‌یار، منصور. (۱۳۹۹). نقش میانجی خلاقیت کارکنان در رابطه بین خودکارآمدی شغلی و کارآفرینی کارکنان آموزش و پرورش شهر بیرجند. فصلنامه مدیریت و چشم‌انداز آموزش، ۲(۱)، ۱-۱۸.

بنیسی، پریناز. (۱۳۹۷). پیش‌بینی مدیریت دانش بر اساس خلاقیت و سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران). مجله روان‌شناسی اجتماعی، ۱۳(۴۸)، ۵۷-۶۵.

رضائی، مسعود. (۱۳۹۸). رابطه بین کارآمدی کارآفرینانه و نیت کارآفرینی دانشجویان کشاورزی

دانشگاه تربیت مدرس. مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۵۰(۲)، ۴۰۹-۴۱۹.
 زارع، مریم؛ لطیفیان، مرتضی و فولادچنگ، محبوبه. (۱۳۹۲). مدل علی ابعاد دلبستگی و راهکارهای
 تنظیم هیجان با واسطه‌گری خودکارآمدی اجتماعی و خودافشاسازی. پژوهش‌های روان‌شناختی
 اجتماعی، ۳(۱۱)، ۱۳-۳۲.
 غیاثی، عبدالرحیم. (۱۳۹۵). تاثیر باور به خودکارآمدی و نگرش کارآفرینی با قصد کارآفرینی دانشجویان
 کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه زابل. پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، ۳۹، ۳-۱۵.
 کاوه پیشه، فرنوش. (۱۳۹۳). رابطه خودکارآمدی و یادگیری اجتماعی با کارآفرینی. نخستین همایش
 ملی علوم تربیتی و روان‌شناسی، مرودشت: دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، ۲۵۲-۲۵۷.
 نائیجی، محمدجواد و ابراهیمی، ابراهیم. (۱۳۹۶). بررسی تاثیر آموزش کارآفرینی بر دستگاه فکری
 کارآفرینانه: نقش میانجی خلاقیت و هوشیاری کارآفرینانه. نشریه مدیریت نوآوری، ۶(۱)، ۷۳-۱۰۰.

- Asimakopoulos, G., Hernandez, V., & Miguel, J. P. (2019). Entrepreneurial intention of engineering students: The role of social norms and entrepreneurial self-efficacy. *Sustainability*, 11, 1-17.
- Broshi-Chen, O., & Mansfeld, Y. (2021). A wasted invitation to innovate? Creativity and innovation in tourism crisis management: A QC&IM approach. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 46, 272-283.
- Cankaya, E. M., Dong, X., & Liew, J. (2017). An examination of the relationship between social self-efficacy and personal growth initiative in international context. *International Journal of Intercultural Relations*, 61, 88-96.
- Chang, Y., & Chen, M. (2020). Creative entrepreneurs' creativity, opportunity recognition, and career success: Is resource availability a double-edged sword? *European Management Journal*, 38(5), 750-762.
- Crittenden, V. L., Crittenden, W. F., & Ajjan, H. (2019). Empowering women micro-entrepreneurs in emerging economies: The role of information communications technology. *Journal of Business Research*, 98, 191-203.
- Doanh, D. C., & Bernat, T. (2019). Entrepreneurial self-efficacy and intention among vietnamese students: a meta-analytic path analysis based on the theory of planned behavior. *Procedia Computer Science*, 159, 2447-2460.
- Grieve, R., Witteveen, K., Tolan, G. A., & Jacobson, B. (2014). Development and validation of a measure of cognitive and behavioural social self-efficacy. *Personality and Individual Differences*, 59, 71-76.
- Kahai, S. S., & Lei, Y. (2019). Building social capital with Facebook: Type of network, availability of other media, and social self-efficacy matter. *International Journal of Human-Computer Studies*, 130, 113-129.
- Konakli, T. (2015). Effects of self-efficacy on social entrepreneurship in education: A correlational research. *Research in Education*, 94(1), 30-43.
- Marshall, D. R., Meek, W. R., Swab, R. G., & Markin, E. (2020). Access to resources and entrepreneurial well-being: A self-efficacy approach. *Journal of Business Research*, 120, 203-212.

- Naktiyok, A., Karabey, C. N., & Gulluce, A. C. (2010). Entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial intention: The Turkish case. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 6(4), 419-435.
- Newman, A., Obschonka, M., Schwarz, S., Cohen, M., & Nielsen, I. (2018). Entrepreneurial self-efficacy: A systematic review of the literature on its theoretical foundations, measurement, antecedents, and outcomes, and an agenda for future research. *Journal of Vocational Behavior*, 110(2), 403-419.
- Newman, A., Tse, H. H. M., Schwarz, G., & Nielsen, I. (2018). The effects of employees' creative self-efficacy on innovative behavior: The role of entrepreneurial leadership. *Journal of Business Research*, 89, 1-9.
- Sadhu, A. K., & Konar, A. (2017). Improving the speed of convergence of multi-agent Q-learning for cooperative task-planning by a robot-team. *Robotics and Autonomous Systems*, 92, 66-80.
- Setiawan, J. L. (2014). Examining Entrepreneurial Self-efficacy among Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 115, 235-242.
- Smith, H. M., & Betz, N. E. (2000). Development and validation of a scale of perceived social self-efficacy. *Journal of Career Assessment*, 8(3), 283-301.
- To, C. K. M., Martinez, J. M. G., Orero-Blat, M., & Chau, K. P. (2020). Predicting motivational outcomes in social entrepreneurship: Roles of entrepreneurial self-efficacy and situational fit. *Journal of Business Research*, 121, 209-222.
- Torrance, E. P. (1974). *Scientific views in creativity*. New York: McGraw-Hill Publisher.
- Tran, T. B. L., Ho, T. N., Mackenzie, S. V., & Le, L. K. (2017). Developing assessment criteria of a lesson for creativity to promote teaching for creativity. *Thinking Skills and Creativity*, 25, 10-26.
- Wei, J., Chen, Y., Zhang, Y., & Zhang, J. (2020). How does entrepreneurial self-efficacy influence innovation behavior? Exploring the mechanism of job satisfaction and zhongyong thinking. *Frontiers in Psychology*, 11(708), 1-15.
- Wu, W., Huang, Z., Zeng, J., & Fan, K. (2021). A fast decision-making method for process planning with dynamic machining resources via deep reinforcement learning. *Journal of Manufacturing Systems*, 58(1), 392-411.